

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8-1el 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI MUREȘ
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

Onor. REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
ul anual lei 300 Autorității și Societății lei 80
clame după tarif.

Nr. 30 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 17 Aprilie 1943

Anul 106

„Familia Ostașului”

de V. Branisce

Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii...

S'au dus vremurile de altădată,
când ventura sărbătorilor era un prilej
de bucurie nestăvilită pentru toți.

Astăzi apropierea Floriilor nu mai
are nimic din exuberanța de odinioară.
Ele ne aduc doar aminte de jertfa u-
riașă pe care neamul însângerat o aduce
zi de zi pe îndepărtatele câmpuri de luptă
sau în tranșeele muncii din interiorul
fărilor.

Infrății într'un elan generos, cel
plecați și cel rămași să ducă la bun
sfârșit misiunile ce le-au fost încredin-
tate sunt ostașii aceleiași credințe, sunt
luptătorii aceleiași revendicări românești.

O strânsă solidaritate trebuie să
unească pe toți fiii neamului, oriunde s'ar
găsi, pentru că flecare, în locul unde este
pus, are de îndeplinit o datorie sfântă.
Și vai de acela care nu se integrează
în clipele de față în aceste mari coman-
damente naționale. El vor fi eliminați ca
elemente inutile în ziua mare a răspun-
derilor. Pentru că ziua aceea va veni
și ea.

Un neam nu trăiește din expedi-
ente, nici din compromisiuri. Un neam
este un organism viu, în veșnică luptă
de afirmare, în veșnică transformare.
Iar ținta spre care merge este una sin-
gură: asigurarea unui viitor demn, ast-
fel ca patrimoniul național — pentru a
cărui menținere înaintașii n'au preocupat
niciodată jertfa — să nu fie știrbit din vina
noastră. Mai bine o suferință astăzi,
dacă această suferință asigură zile mai
bune celor ce vor veni după noi, decât
zile cu soare pentru noi, obținute în
dauna viitorului. Noi suntem trecători.
Neamul trebuie să trăiască în eternitate.

În acest organism complicat al
neamului, fiecare avem un rost, o misiune.
Neîmplinirea acestor datorii pune în pri-
mejdie buna funcționare a întregului or-
ganism. Un strâns raport de cauzalitate
există între toate organele. Nimeni nu
se poate sustrage acestor legi, fără să
periclitaze colectivitatea.

Când ostașii fărăi dăruiesc fără
preocupare vieața în războiul întregirii
hotarelor, cel dintâlu gând al nostru
trebuie să se îndrepte spre familiile celor
plecați, spre familiile rămase fără sprin-
jin, fără susținător.

În ziua de Florii, zi închinată fa-
millei ostașului, darurile noastre — indif-
ferent de vor fi unile sau îmbelșugate —
au menirea să aducă un strop de soare
în flecare casă unde copilașii flămânzi,
cu mâna streășină la ochi, scrutează ză-
rile răsăritului, așteptând să le sosească
„tăticul” din război. Prin această par-
ticipare la jertfa se încheagă solidari-
tatea națională, cea mai sigură chează
a vremilor ce ne așteaptă.

Infoarcere de pe front Așteptând Floriile

de Ion Colan

Am avut intenția să scriem un articol intitulat: „Ce atâta bocet?”
Socotindu-l nepotrivit pentru blajinele Florii, îl înlocuim cu aceste
amintiri.

Anul trecut, pe vremea asta, pleca
un regiment pe front.

Toată noaptea, companie după
companie a îmbarcat în vagoanele tra-
se la rampă, căruțe cu coviltire camu-
flilate, chesoane ce plesneau de muniți-
uni, cai ce se codeau să intre în va-
goane, furaje, hrană rece, bucătării și
toată zestrea pentru nunta cea mare.

Spre ziua totul e terminat. Trenul
așteaptă pe-o linie de garaj, cu loco-
motiva pufăind nervoasă.

O muiere, la colțul magaziei de
mărfuri, stă acățată de gâtul bărbatului,
cu ochii roșii de nesomn; de nesomn
sau de plâns.

O față morfoleşte în pumnisor, o
batistă udă.

Și atunci înfloriseră ghiociei.

Băieții fumează, cu aere fals in-
diferente, țigară după țigară.

Majurii singuri mai fac gălăgie,
trâsnind sudălmii aspre de îndemn; o
enciclopedie întreagă, mereu înnoită de
imaginația cazonă a gospodarilor majuri.

Ce caută atâta lume pe peron ?

Muzica Regimentului distrează pu-
blicul. Cântă și n'o aude nimeni.

O mamă își ține feciorul de mână.
Plânge, că e mamă.

Tânăra soție a medicului nostru,
cu ochii înlăcrimați, privește mută o
fereastră de vagon. Parcă-i o madonă.
Trăiește, dar pe altă lume.

— Lasă, Doamnă, că venim înapoi.

Surăde, cum face Sanda mea când
se oprește din plâns. (Sanda are 4 ani).
Din când în când câte-un hohot
nestăpănit cutremură mulțimea.

Și muzica lui Manole (Manole e
șeful muzicii) îi zice înainte, marș după
marș, tromboanele lucitoare și toba a-
coperind sbuciumul unor suflete.

Când garnitura lungă și greoaie
s'a pus în mișcare, peronul a țipat ca
trezit din vis, iar trenul a răspuns în
chiot. Mănile au fluturat batiste, și de
jos, și de la geamuri, apoi, când ulti-
mul vagon de „marfă” a lăsat în urmă
o gară, apoi n'a mai fost nimic.

De-abia la Bug oamenii și-au mai
făcut o cruce, pășind cu îndoleli pe
podul de pontoane spre Nikolaevul U-
crainei.

De-abia la Pericop și-au mai fă-
cut altă cruce, intrând prin gâtul strâmt
dintre mări, în Crimeea.

Și tocmai după două luni dela
plecarea dintr'o gară de provincie au
inceput să ne vină târgurile pline.

Seară de seară secretarii compa-
niilor tot ștergeau cu guma numele
celor cu destinul împlinit. În ordinea
de bătaie a batalionului tot mai multe
locuri goale.

Și a trecut o iarnă peste oameni,
primăvara le-a pus nădejdi în inimi în-
singurate, vara le-a luat grija adăpos-
tului și a lemnelor, toamna le-a răs as-
pru cu nopțile ei înghețate și mucedee,
Crivățul din mișele lumi asiatice iar
le-a adus iarnă și iar s'a făcut 11
Martie.

Gravuri

Tribunul

Ard vâlvătăi în crucea nopții, torți —
Gorunu-și sule umbra peste zări
In, de poveste, line legănări
Și-s una 'n clipa asta vii și morți.

Din fluier de zadarnice-așteptări
Bat iar chemări nedeslușite 'n porți,
Că vremea surpă 'n stele grele sorți...
In inima pădurii pe cărări,

Înalt, de prinde zărlile cu mâna,
Stă Craiul îndumnezeind țărâna
Și-adună munții pentru alte ceasuri;

In patru părți de lume-l strigă, glasuri —
Pe frunte luna-l pune patraștrul...
Vecia în legende-l toarnă mirul.

Lucian Valea

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

PRINOS DE RECUNOȘȚINȚĂ

de Dr. C-tin Lacea

Domnul profesor universitar pensionar și
membru de onoare al Academiei Române, Dr.
Constantin Lacea, a adus un prinos de recu-
noștință foștilor săi profesori dela liceul Șaguna,
cu prilejul conferinței sale: „Termeni economici
cu tâlc. — Un capitol de lingvistică spațială”,
ținută la 27 Februarie a.c. în sala aceluia liceu,
rostind următoarele cuvinte:

„Am intrat în această sală cople-
șit de amintiri. De aceea vă rog să
nu-mi luați în aume de rău, dacă, pen-
tru deschidere, vă voi comunica că-
teva din aceste amintiri, aducând ast-
fel de aici un modest prinos de recu-
noștință unora din foștii mei dascăli
dela această școală.

Dacă mă duc cu gândul cu mai
bine de șalzece de ani în urmă, mi-a-
mintesc cu drag de frumoasele repre-
zentanții, care s'au dat aici în sala a-
ceasta, ale operetei lui Alecsandri „Craiu-
nou”, dirijată de însuși compozitorul
Ciprian Porumbescu. Rolul lui Bujor îl
interpreta minunat tânărul profesor,
voinic și mândru ca un bujor, Vasile
Voina, protopopol de mai târziu al Bra-
șovului. Rolul Grecului îl juca, cu vă-
dit talent, alt profesor tânăr, cel mai
strălucit dascăl al Românilor de din-
coace de Carpați, academicianul de mai
târziu, Andreiu Bârseanu. Amândoi fu-

Onor. Biblioteca Universității
SIBIU

Aniv. darul altora. Nu s'a o... un banchet,
nimeni nu și-a v... presupusul ta-
lent oratoric de zi... aceasta.
Ghemuit pe-un scaun lângă soba
răzbunător încălzită, un fost plecat ci-
tește'n flăcări însemnările unui carnet
de campanie:

9 Mai 1942
— Allo Năsăud unu!
— Da, aici doi Năsăud. Ce-i nou?
— Nimic. Locotenentul Mocioiu e
rănit.
— Săracu! la comanda locotenen-
tul Enache Piscică dela întâiul.
— Bun! la comanda locotenen-
tul Piscică dela întâiul.

După zece minute:
— Allo! Aici Năsăud unu...
— Noroc Moacă, ce-i?
— Să trăiți, a căzut și locotenen-
tul Piscică. E lovit în gură...
— Săracu! la comanda cel mai
vechii ofițer din companie...
— Am înțeles... ia comanda cel mai
vechii ofițer din companie.
— Alțeva?
— Nimic...

Nimic, nimic, nimic...
Și răpăie mitralierele în nimicul
ăsta întâmplat într'o zi de Mai.

Aniversez o zi, sau o pagină din
vieață?
Din vieața cui?
Nu-i a mea, nu-i a lor.

Doar flăcările ce mistue amintiri,
par azi, în fiecare din noi, candelă cu
luminița nestinsă, pentru toți cei ce,
plecând odată cu noi, acum un an, au
rămas acolo pe totdeauna, semne în-
sângerate în cartea nescrisă a eroului
necunoscut.

A eroului, la mormântul căruia
miniștrii acreditați, excursioniștii ofi-
ciali și diferitele delegații uni străine pun
regulat cununi enorme, păstrând un ml-
nut de tăcere, în atitudini încremenite.

INSTANTANEE

Prieteni patruzezi

Prietenile între animale sunt de multeori atât de strânse pe cât sunt de ciudate. Ciudate zic din cauza întovărășirii nepotrivite. Căci ele nu leagă totdeauna prietenie cu făpturi din aceeași specie, nici cel puțin cu neamuri înrudite sau apropiate. Ei fac uneori uște salturi, în ce privește simpatiile, de te uimesc. Și între animalele de casă, dar mai cu seamă între cele ce trăiesc în captivitate vezi adesea astfel de ciudățenii.

O vecină a mea avea în ograda ei o cioară domestică. Dormea la un loc cu găinile și mânca cu ele. O găină neagră era prietena ei și fără de aceasta nu făcea niciun pas. Se lăsa terorizată chiar de această depunătoare de ouă. Primea ciocurile ei cu supunere iar când ploaia acestora era prea mare cioara căsca ciocul și lăsa găina să-i ciugulească din gură fărmiturile. Atunci prietena era împăcată.

Într-o menajerie am văzut odată o astfel de prietenie, cu drept cuvânt neînțeleasă, între un elefant african și-un papagal. Când pe trompă, când pe spinare, pasărea se simțea la largul ei, mai bine decât în orice boschet sau colivie aurită. Când se întâmpla să sboare uneori, pentru câteva clipe, elefantul da semne de neliniște.

Am văzut căței în cușca leilor. Erau biete javre pe care oamenii le aruncaseră vii, ca să hrănească fiarele, iar acestea nu s'au atins de ei. Același leu care sfâșiasse până atunci atâți nenorociți de câni, rămasese acum indiferent în fața sârmanului animal mic ce tremura din tot trupul de groază și care, văzând că nu-i face namila roșcată niciun rău, se strecură încet, cu coada între picioare, la spatele ei și se încolăci dormind liniștit. Leul e consecvent. Când a cinstit prietenia lui de rege al pustiului, chiar și unui câne, și-o respectă.

Între oameni nu mi-aduc aminte să fi auzit vre-odată, că despărțindu-se de-un prieten cineva ar fi murit de durere. A trăit în vechime — ce-i drept — un învățat care fiindu-i prietenul și soția în mare primejdie odată n'a salvat-o dela moarte pe cea din urmă, cum era foarte firesc, ci și-a salvat prietenul. Întrebat de cunoscuții lui pentru ce a făcut aceasta, a răspuns: Soție mai pot eu găsi, dar un prieten sincer nu.

Între animalele din captivitate s'a întâmplat foarte des că despărțindu-se doi prieteni, unul dintre ei, după scurt timp, s'a stins de dorul celui alt. Tot acolo, în lumea unde libertatea a murit, s'au văzut adesea nu numai amicitii strânse și devotament dela animal la animal, ci și dela animal la om.

Într-o grădină zoologică trăia înainte cu câțiva ani un zimbri tibetan, Jak, foarte simpatizat de public. Acest Jak iubea la nemurire pe unul dintre îngrijitorii săi și nu primea hrana decât din mâinile lui. Odată

Educația religioasă în învățământul superior

de Ion Gherghel

În Biblioteca Asociației Mirenilor Frăția Ortodoxă Română a apărut (Vezi Tipografia „Astra” Brașov, broșura nr. 26) câteva sugestii foarte judicioase cu privire la „Educația religioasă a studențimii noastre”. Autorul e cunoscutul publicist și profesor la Academia Comercială clujeană, d-l Ion Mateiu.

Autorul însemnând cu bucurie „acțiunea de învioreare religioasă a studențimii, pornită în timpul din urmă de către Universitatea Transilvaniei, își exprimă speranța că „acest exemplu va trece și la celelalte centre universitare”.

Firește, nu poate fi vorba de dogmatism teologic — care ar duce la discuții teoretice fără rod — ci de crearea unei stări de spirit ce rezultă din cultivarea sentimentelor alese, așa dar de stabilirea unui echilibru moral în viața studențimii noastre.

Problema este mai importantă decum s'ar crede la o examinare superficială. Prea s'a mers departe cu prezumpția că în învățământul superior nu trebuie să se facă decât știință pură și deci credința religioasă nu trebuie cultivată între zidurile Universităților și Academiei.

Alergarea neconținută după ideal îl determină însă pe om să tindă spre deslegarea cauzei ultime a realității cosmice. Se poate ajunge la stăpânirea setei metafizice prin studierea exclusivă a științelor pozitive? Firește

că nu. E știut că tocmai în vârsta adolescenței și a tinereții e mai inclinat omul spre speculații metafizice, iar forma lor cea mai desăvârșită este tocmai cea a credinței religioase-creștine.

Astăzi, când un om cu o înaltă răspundere, — am numit pe d-l Ion Petrovici, ministrul Culturii Naționale — mărturisește că nu poate să fie nicio incompatibilitate între credința religioasă și cugetarea liberă și că tocmai dânsul a „crezut mai mult, pe măsură ce a cugetat mai mult”, este timpul să ne trezim din nepăsarea ce ne-a cuprins și să aprindem candela credinții în sufletele primitoare ale vârstelor tinere care, ca mâne, vor avea să conducă destinele neamului nostru. Mai ales dacă ne gândim la provinciile care au fost sortite să trăiască veacuri întregi sub apăsarea jugului străin, o să ne dăm și mai bine seama ce a însemnat și ce va trebui să însemneze și în viitor biserica în evoluția neamului românesc.

Numai prin adâncirea sentimentului religios se poate ajunge la formarea personalității, la făurirea caracterului și la aflarea drumului mântuitor al vieții noastre etnice. Să trăim cu Hristos, căci numai atunci vom ajunge oameni deplin, când vom izbuti să devenim creștini deplin.

Nu ne îndoim că broșura nr. 26 din biblioteca F. O. R.-ului va fi citită cu viu interes, concluziile autorului fiind extrem de instructive și de actuale.

Noapte pe front

*Când apare luna, printre corturi, hăt,
Dincolo de mare, clătinată 'n hăuri,
Oamenii se 'nalță sperioși din găuri
Și își tot aruncă ochii îndărăt.*

*Încetează focul. Parc'a fost un vis.
Cine cântă, mare, fără socoteală?
Corturile 'n lună, date cu spoială,
Gurile hupave toate și-au deschis.*

*Ni se pare nouă: e un prizonier?
O mitralieră a 'nceput să tragă.
Melodia curge, liniștită, vagă,
Peste lungi rețele, peste șanț, spre cer.*

Aurel Marin

omul, având niște afaceri familiare de aranjat, ceru un concediu de câteva zile și plecă. Din ceasul acela zimbru nu mai părăsi culcușul lui și refuză cu îndărătnicie orice bucată bună ce i se imbia. Animalul era atât de trist că inspira mila tuturor. Femeia unui gardian luă atunci o poală de fân și așezându-se la câțiva pași de zimbru in-

cepu să cânte un cântec trăgănat și monoton ce-l cântă femeile tibetane când chiamă vitele seara. Jak ridică de-odată capul, se sculă în picioare și cu pași domoli se apropie de femeie și prinse a mânca fân din poala ei. Dimineața îl găsiră mort în culcușul lui.

Ecat. Pitiș

Reviste și ziare

Despre

Dr. Valeriu Branisce semnează d. l. Mandiuc un substanțial articol de fond în „Bucovina Literară”, an. III. Nr. 45.

Despre acest supliment literar al ziarului „Bucovina” se pot scrie oricând cuvinte bune.

*

Bugul

primul cotidian românesc din Transnistria, condus de d. George Gh. Păslaru, apare la Odesa.

Alături de interesantul eveniment cotidian, s'ar face un real serviciu dacă preocupările conducerii ar stărui mai mult asupra a ce este românesc în această provincie.

Și asta, sat de sat, oraș de oraș.

Curierul „Astreii” Brașov

Reînființarea Cercului cultural „Astra” Purcăreni

În ziua de 4 Aprilie c. a fost reorganizat vechiul cerc cultural al „Astreii” din comuna Purcăreni, jud. Brașov. Prefectul județului, d-l col. D. Craiu — despre a cărui colaborare cu „Astra” se pot spune toate cuvintele bune — a fost prezent și de data aceasta la reînvierea unei organizațiuni culturale.

După vorbirile ținute de D-nii: Dr. N. Căliman, președintele Desp. „Astra” Brașov, Ion Bozdog, prof. și redactor la „Gazeta Transilvaniei”, și d-l prefect al județului, D. Craiu, cărora le-a răspuns S. S. preotul Traian Banciu, s'a constituit următorul comitet pe o perioadă de cinci ani:

Președinte S. S. preot Traian Banciu, vicepreședinte notarul Ioan Grama, casier Ioan Cazan, bibliotecară inv. Virginia Banciu și secretar Nicolae Ciapă.

Despărțământul „Astra” Brașov a donat 141 volume pentru Bibliotecă, iar Prefectura județului un aparat de radio.

Un program de șezătoare, condus de inv. Virginia Banciu și Maria Savan a fost încadrat în acest început de activitate culturală în comuna Purcăreni.

seseră împreună la Universitatea din Viena într'un timp cu Porumbescu. Pe Moș Corbu îl făcea cât se poate de natural cântărețul dela biserică din cetate, învățătorul Zosim Butnariu, căruiă toată lumea nu l-a mai zis de atunci altfel decât Moș Corbu, până la moarte. Să vă comunic și un amănunt hazliu. De aranjarea scenei — pe atunci i se mai zicea și *bină*, după germanul Bühne — se ocupa fiecare. Fiecare era regisor. Cum mijloacele tehnice erau de tot reduse, se ajutau cum puteau. Dv. știți că în graiul moldovenesc „Craiu-nou” înseamnă lună nouă. Ei bine, ce credeți dv. cum au înfățișat ei luna? Au luat o sită, au lipit în interiorul ei, pe vâcâlie, o lumânare, au aprins-o și au spânzurat-o aici deasupra scenei.

Dacă viu cu amintirile mai aproape, vă comunic că peste câteva luni se împlinesc cincizeci de ani, de când stam în această sală 16 băieți tineri, cuprinși de florii examenului de maturitate (bacalaureat). Comisia examinătoare era așezată la o masă lungă și

lată, adusă din sala de desen și acoperită cu un postav verde, care cred că și astăzi face astfel de servicii. Președintele comisiei era Arhimandritul Iarion Pușcariu. Între profesorii examinatori aveam pe excelentul pedagog Vasile Goldiș. Fusese angajat profesor la acest liceu când am intrat noi în clasa a cincea. Ne-a predat limba latină până în clasa a opta. Între timp l-am avut și cu româna și cu istoria. Era o plăcere să-l auzi pe Goldiș vorbind la istorie. Dar grija lui de căpelenie era să ne prezentăm bine la matură la limba latină, fiind prima serie de elevi pe care o ducea ei la acest examen. Și nu l-am făcut de rușine. La matematici aveam alt bun pedagog, un cap limpede de om drept, pe Pantelimon Dima. Tânărul profesor, înflăcăratul luptător naționalist de mai târziu, Dr. Valeriu Branisce, iubit de toți elevii, ne predase timp de doi ani o materie care nici lui, nici nouă nu ne era dragă, dar în schimb băgase în noi duh românesc și dragoste de limba noastră.

Cinci ani mai târziu, fiind numit profesor la această școală, — aveam 23 de ani — am ajuns coleg cu foștii mei profesori: Ipolit Ilasievici, Pantelimon Dima, Ion Popea, Lazăr Nastasi, Andreiu Bârseanu, Paul Budiu, Dionisie Făgărășianu, Vasile Goldiș și Dr. Iosif Blaga, legând cu unii din ei o strânsă prietenie, cu toată diferența de vârstă. Ca profesor tânăr am fost desenat de directorul meu, Virgil Onița, acel om superior, înzestrat între altele cu mult bun simț și cu mult tact, să țin discursul ocazional la aniversarea patroanei acestui institut de cultură, Sfânta Sofia. Atunci am vorbit mai întâi în această sală care ne găzduște astăzi”.

*

După aceste cuvinte Dl. prof. C. Lacea a trecut la dezvoltarea subiectului conferinței sale care se va tipări în analele Academiei Comerciale Cluj-Brașov.

Din lumea largă

E foarte interesant de știut că...

... așa cum Paștile cad anul acesta la 25 Aprilie, aceasta este cea mai târzie dată la care pot cădea aceste sărbători.

Ultima oară s'a întâmplat același lucru acum 209 ani, în 1734, iar până în anul 2000 nici nu se mai poate întâmpla.

De asemenea Paștile pot cădea cel mai de vreme la 22 Martie, în prima zi după echinocșiul de primăvară, așa cum a fost în anii 1761 și 1818, însă de atunci aceste cazuri nu s'au mai repetat. (RDV).

Ne mor copiii

de Dr. N. Căliman

Este un semnal de alarmă. Un fel de cântec trist al nostru. Cuvinte spuse la toate prilejurile de conducători mai mici și mai mari, de specialiști și ne-specialiști, de femei și bărbați, de pricepuși și nepricepuși.

Toată lumea știe că ne mor prea mulți copii. Se nasc prea puțini. Creșterea naturală a noastră, care până acum era asigurată, este amenințată și prin ea este amenințată însăși ființa neamului.

A fost pusă această problemă și în adunarea medicilor ardeleni, ținută în zilele de 10 și 11 Aprilie la Sibiu. D-l Dr. Popovici, profesorul de boli de copii dela Universitatea din Cluj-Sibiu, risipește multă muncă și mult suflet pentru rezolvarea acestei probleme. A arătat încă odată că ne mor anual peste 100.000 de copii. Mortalitatea copilului la noi este mai mare decât în toate statele din Europa. Această mortalitate poate fi redusă. Ea a și fost redusă în statele europene. Alăta timp însă nu va putea fi scăzută această mortalitate, până când nu vom ști să dăm și noi ființă instituțiilor care să ocrotească și pe copilul român.

Tragem mereu clopotul într-o dungă. Vorbim mereu de acest pericol mare. Dar facem puțin pentru curmarea răului. Ocrotirea copilului nu se poate face cu mici daruri, cu o hăinuță, o mâncare, date unui copil năcăjit la diferite ocazii. Nu se poate face cu cârpele. Sunt frumoase și bune și acestea dar ele nu vor putea pune stavilă răului niciodată. Ne trebuie instituții cu care și prin care să se poată face adevărata ocrotire a copilului.

În Brașov, oraș cu 100.000 locuitori, noi Românii avem prea puțin, aproape nimica, pentru ocrotirea copilului. Ceea ce a putut face până acum din sărăcia sa Soc. Principele Mircea este frumos, dar prea puțin. Nu avem un adevărat centru pentru ocrotirea copilului. Nu putem spitaliza un copil bolnav, fiindcă n'avem unde. Și așa ajung anihilate toate străduințele și bunăvoințele.

Medicul șef al Municipiului Brașov, d-l Dr. U. Ștefan, a știut organiza un serviciu sanitar model. A simțit de mult timp de ce are nevoie Brașovul pentru ocrotirea copilului. Pune toată stăruința ca să creeze în Brașov centrul de ocrotire al copilului cu posibilitățile necesare de spitalizare a celor bolnavi. Și găsește un local potrivit. Una din casele evrești.

Nu știm ce puteri drăcești fac ca localul ales de d-l Dr. Ștefan, foarte potrivit pentru acest scop, să rămână și pe mai departe în mâna unei doamne oarecare și să nu poată fi pus în serviciul ocrotirii copilului.

Revolta Brașovului pentru acest lucru este îndreptățită. Rugăm intervenția celor care poartă grija pentru ocrotirea neamului românesc.

De pretutindeni

S'au descoperit morminte egiptene de acum 5000 de ani

De curând, un tânăr egiptean a făcut o însemnată descoperire în apropiere de Cairo. El a găsit scheletele a 151 de mari demnitari, care au trăit acum 5000 de ani. Lucrările de cercetare au adus la lumină peste 735 de morminte. O mare parte din morminte au fost încă de mult prădate, numai 141 au rămas neatînse. Scheletele aveau numeroase bijuterii, iar decedaților li se așezaseră în mormânt vase, obiecte din fildeș, arme de piatră, agrafe, etc. etc.

ACORDURI CULTURALE

de

ION BOZDOG

Pe lângă strălucitele fapte de arme prin care ne-am ridicat alături de cea mai vitează oștire de astăzi de pe glob, se fac toate sacrificiile pentru ca neamul nostru să fie cunoscut pretutindeni, dar mai ales în țările prietene, în adevărata lui lumină.

Instinctul de conservare și învățăminte trase din întâmplările ultimilor ani ne îndreaptă pașii spre drumurile firești de apărare și conservare care, în timp de războiu este glasul armelor și gâlgăitul sângelui, iar în timp de pace o justă cunoaștere a firii, istoriei, stărilor sociale, culturale, economice, cum și a aspirațiilor naționale și a eforturilor ce le depunem pentru realizarea lor.

Dacă în timp de războiu am știut să ne impunem prin incomparabilele noastre sacrificii și ne-am încins fruntea cu nimbul vredniciei de neam merit la un viitor strălucit, pentru cunoașterea noastră sub celelalte aspecte trebuie să ne mobilizăm toate resursele sufletești și prin tot ce avem mai bun și mai select ca valori și propagandiști spirituali să pregătim și apărăm dănuirea dreptății ce o vom smulge cu armele.

După trecutul războiu mondial care a adus împlinirea dreptății noastre, în valurile bucuriei, am scăpat din vedere un fapt esențial și anume că, cei în dauna cărora ni s'au recunoscut reparațiile nedreptăților istorice, nu se vor astămpăra și că prin pasiunile și perversitatea adevărului, cum și printr-o falsă prezentare a stărilor dela noi vor mișca totul ca să zgudue și dărâme marea noastră clădire. Am privit prea puțin peste hotare și aproape n'am auzit murmurale, mai apoi freamătul și în cele din urmă viforul pregătit și îndreptat împotriva ființelor noastre de stat.

Ne-a lipsit, chiar și în puținele țări prietene, urechea care să asculte, ochiul care să vadă, sesizeze, să prevină și informeze din timp pe cei chemați la luarea măsurilor potrivite, așa că la un timp ne-am pomenit străini și priviți cu neîncredere chiar și în casele și țările prietene până atunci.

Aceste rele vrea să le prevină pentru viitor țara prin strângerea legăturilor de prietenie ce le face prin acordurile culturale.

Mai nou s'a iscălit acordul cultural cu Italia. În forme de o simplitate impresionantă, în cuvinte sobre s'a iscălit un acord și s'au strâns firele legăturilor prietenești. Nu s'au făcut nici de o parte nici de alta promisiuni și jurăminte pe durată veșnică, pentru a se evita poate repetarea cazurilor de venite ridicole istorice.

Acordurile culturale vor trebui să apropie sufletește neamurile, iar la aceasta nu se poate ajunge decât printr-o minuțioasă și sinceră cunoaștere.

Instituțiile create în acest scop trebuie să devină laboratoare vaste și minuțioase în care să se rezolve toate îndoielile și prin care să nu fie posibil să se strecoare informații eronate și dăunătoare celuiualt neam. Prezentarea și difuzarea celor mai caracteristice opere istorice, literare, etnografice și social-economice în lumina adevăratei împrejurări și stări din trecut și actuale, vor contribui la crearea și adâncirea legăturilor de cunoaștere și prețuire reciprocă.

În acest chip se va pune repede capăt minciunii și se vor tăia firele calemiilor țesute cu atâta măiestrie în jurul menirii noastre în acest colț de pământ.

Nu vor mai fi posibile repetările de cazuri dureroase, ca să fim prezentați chiar de către prieteni, — cum s'a întâmplat nu de mult printr-o gazetă ce apare la noi, acasă, — ca o țară în care țărâimea este sbuciumată de nedreptățile marilor latifundiari, care dețin toată proprietatea agrară și unde țărâimea se sbate pentru a fi împrietărită.

Din marile și drepte noastre reforme sociale, cum este împrietărită, din îngrijirea și rezolvarea chestiunii muncitorești, din tratamentul mai mult decât lolal al minorităților, noi trebuie să ne facem titlul de mândrie, pe care prietenii noștri pot să realizeze planurile de reclădire și consolidare ale viitoarei păci europene.

Acorduri culturale cu cât mai multe neamuri, căci avem nevoie de prieteni cât mai mulți și cât mai buni cunoscători ai noștri.

Cronică literară

Lt. Col. Mircea Mărcoiu:

Cu Ion, Vânător de Munte

Versuri. Tip. Vremea. București, 1942

de Aurel Marin

D-l Mircea Ștefănescu arată, într-o înaripată și plină de subtilități prefață, cum autorul acestei cărți a încercat să scrie în repetate rânduri literatură, astfel că n'avem aface, cum s'ar putea crede în primul moment, cu un debutant.

Bune către cititorul deobște, către care de altfel năzuiesc a ajunge toate ecourile, aceste date nu aduc nimic pentru conturarea personalității poetului.

De bună seamă, mărturiile sunt interesante pentru cel care urmărește psihologia colectivă, preocupările diferitelor tagme sociale, chiar dacă nu pot atrage atenția unuia estet.

Epocile de largi prefaceri, de războaie crâncene, și-au avut, întotdeauna, cântăreții.

Un Vasile Cârlova închină nobilele lui gânduri oștirii române, un Vasile Alecsandri nu rămâne insensibil la faptele de arme ale dorobanților români, iar versurile sale eroice au un răsunset mult mai puternic decât înseși acele mărgăritare care sunt Pastelurile.

Înceșterea din 1916-1918 a impresionat și ea până într'atât încât un poet delicat, cu suflet de mimoză sensibilă, a ridicat glasul, strigând: La arme!

Mai sguduitor decât toate războaiele, războiul de față și-a găsit și interpretii cu mai mare ușurință și pentru o literatură faptul e demn de luat în considerare.

Variate ca preocupări și conținut, scrierile d-lui Const. Virgil Gheorghiu, Ion Băleanu, Corneliu Penescu, T. M. Welther sunt tot atâtea documente de valoare neindoelnică.

Dar ceea ce reflectă mai fidel, mai accentuat, sentimentele contemporanilor, este tot poezia.

D-l Lt. Col. Mircea Mărcoiu începe prin a glorifica pe Vânătorii de Munte de pe frontul de Est, în acele originale *Scrisori*.

Este vorba de poezie patriotică în care sentimentul războinic este împletit cu nu știu ce undă de duioșie, de iubire, care înviează paginile.

Fiecare la locul său...

de Ion Berciu

Numai oamenii excepționali pot să facă față oricăror împrejurări, putându-se adapta împrejurărilor și găsind mijloacele necesare pentru a se impune.

Oamenilor de mijloc le este dat să-și albă o ușașile lor mărginite și să-și ducă sarcina, cu care s'au obișnuit, cu cinste și demnitate, dovedind pricepere și chiar aducând inovații importante.

În timpuri normale, când toate își au făgașul lor stabilit, dela sine parcă se armonizează toate, cu mic și neînsemnate excepțiuni.

Odată însă ce vin vremuri de prefaceri, de grele încercări, când se încordează puterile întregi ale unei națiuni în anumite direcțiuni, apar din adâncuri anumite puteri, ținute până atunci în frâu, căutând să se impună și să dea directive.

Să ne gândim numai la un lucru în aparență, de mică importanță: gazetăria.

Oamenii necunoscuți, fără o grea ucenicie, prin simplul fapt că știu să scrie, încep să dea lecții națiunii întregi.

Se înțelege dela sine că încercarea lor este nulă, dar cum sunt mulți naivi și oamenii de bună credință printre noi, este o datorie elementară a sta de veghe și a nu avea încredere decât în cuvântul scris al celor, care au o autoritate morală recunoscută și o pregătire intelectuală potrivită.

În aceste vremuri de cumpănă, de durere și de crudă încercare, este bine să stea fiecare lângă cel care în mod desinteresat, au rămas credincioși marelui mase a celor care trudes din greu pentru apărarea și revenirea la toate ale noastre.

Ne-au învățat timpurile acestea cumplită că numai sufletele tari pot să dea din prisosul lor și altora; ceilalți n'au destul pentru ei.

După cum ne încrâncenăm pentru orice mișel, care din dorul de câștig aleargă acolo unde i se dă mai mult sau unde poate câștiga fără muncă, așa trebuie să privim rece și cu totală indiferență pe orlce „măzgălitlor de hârtie”, care încearcă să ne amăgească cu vorbe goale.

De altfel, timpul care nu lartă, rând pe rând face deplină ordine în toate, dect și în domeniul scrisului.

Subt ochii noștri pter fițuicelle și numele scribilor mercenari.

Rămân să falfăie mărețe, prin furtună chiar, numai vechile steaguri ale mândrului Ardeal, purtate în lupte grele și sfințite de victoriile naționale.

La umbra lor, sub faldurile lor, putem fi siguri. Stegarii lor sunt încercați, iar cuvântul lor este smuls din suflet curat și închinat nației întregi.

Fiecare, deci, la locul său, unde se pricepe și unde se simte chemat, nu de interese sau ambiții deșarte, ci de umila lui pregătire și de măsura mntșil lui.

Scrisorile, adresate de autor Măriei Sale, au devenit populare.

Dorul de pământul țării, de hotarele rămase încă înstrăinate, de casă, de familie, este prins în versuri de factură clasică.

Cât de puternice sunt impresiile autorului când ne descrie lupta dela Sevastopol!

Câte ecouri nu trezește în suflet versul:

A căzut un Vânător la 10 Mai!

Un Vânător de Munte a căzut cu fața la inamic, în ziua de 10 Mai, în timp ce în țară avea loc parada. El constituie un simbol.

Nu lipsesc din aceste versuri elementele abundente de pastel care dau o variată culoare peisajelor descrise.

Unul din premiile Scriitorilor Români a încununat această carte de real răsunset.

„Cu Ioa, Vânător de Munte” e o carte reconfortantă, de nobile aspirații patriotice, a unui scriitor de talent care a știut să dea expresie, încă în tolu luptelor fiind, sentimentelor sale de admirație pentru nația aceasta robustă, sănătoasă, vitează.

Ziua Domnului

„Iată, regele vine pe mánzul asinei“

Pooroc Zah. IX, 9.

E Dumineca Florilor. Fiul Omului, mai sărac decât pasările cerului care au culburile lor, iar El „n'avea nici unde să-și plece capul“, e primit ca rege în cetatea Sionului.

Cine L-a făcut rege pentru că la naștere n'a fost pentru El loc în orașul Vileem, ci numai în peștera dobitoacelor?

Mulțimile norodului îl aclamau rege. Ele erau vrăjite de cuvântul plin de putere și de minunatele lui fapte.

N'au uitat odată totul și bărbații, femeile și copiii trei zile L-au urmat în pustie, iar altădată, văzând faptele Lui minunate, n'au venit să-L facă cu sila regele lor? Mântuitorul, însă, s'a retras în loc deșert ca să-l împiedece.

Cuvântul Domnului avea putere. Toți îl numeau Domn și învățator, fără să fi urmat vreo școală. Într-o clipă grea, sfinții apostoli au zis: „Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții veșnice“; chiar cei ce erau trimși să-L prindă, nu îndrăneau să-și pună mâinile pe El, ci duceau răspuns: „Nici odată nu a vorbit om ca acesta“.

Lângă cuvânt se adaugă fapta; fapta minunată care totdeauna întărea vorba: „Isus Hristos străbătea toată Galileia, propovăduia Evanghelia împărăției și vindeca toată boala și neputința“.

El era Rege, dar regele sufletelor.

Astăzi, cântecul nevinovat al copiilor, veșmintele așternute în cale, stâlpi de finic și alte ramuri verzi rupte din arbori, împodobeau intrarea Domnului în Ierusalim. Se înfrătea lumea nevinovată a pruncilor cu toată podoba firii, să se plece la pământ și să primească după cuvânt pe Ziditorul lor. Toate au ieșit în calea Domnului, cum răsar florile în livezi după o ploaie caldă și binecuvântată.

Mulțimile au voit să-L facă „cu sila rege“, dar blândul Mântuitor intră în Ierusalim șezând pe o făptură umilă, pașnică și liniștită — mánz de asin — ca să aducă filcei Sionului, cum a spus prorocul, mântuirea sa.

Nu vedem nici cai năpraznici, nici oaste, nici pradă de războiu și nici ostăteci, ci doar ramuri de finic, semnul bucuriei și, apoi, imnul nevinovat al pruncilor: „Osana, Fiul lui David“, ce se tâlcuește: „Ajută-ne Fiul lui David ca binecuvântarea să vie peste noi“.

Astăzi, când lumea întreagă pune atâta iscusință și zor să făurească uci-gătoare arme și unelte de războiu, n'avem parcă nici timp și nici putere ca să deslușim în sgomotul asurzitor de mașini înțelesul adânc al intrării Domnului în Ierusalim.

Ce coticuri întortochiate, stropite cu sânge și moarte, străbate acum omenirea.

Evanghelia vieții și Regele blând și mântuitor chiamă neamurile pământului să pună stavilă păcatului și să potolească furtuna de patimi ce bântue cu atâta furie azi sufletul.

Pace nu vom avea, până nu se va potoli furtuna patimilor.

Asinul e simbolul păcii în țările din răsărit, iar Mântuitorul nostru Isus Hristos intră în Ierusalim ca să împace omul cu Dumnezeu și să aducă pacea de sus, pacea cerului.

„Dar pacea aceasta de sus, pacea cerului, pe care o vestește Domnul nu e o pace din afară, ci e a din sulete. Dacă ar fi urmărit o pace din întocmirile cele din afară ale oamenilor, atunci Domnul nostru Isus Hristos s'ar fi născut pe tron împărătesc și și-ar fi făcut cea mai puternică armată cu care să fi zdrobit toate împărățiile. Ar fi fost o pace, însă, cu puterea, oamenii ar fi fost liniștiți de teamă, ar fi fost pacea unor oameni legați în lanțuri. Domnul n'a voit să facă din oameni robi, ci fiil lui Dumnezeu“.

Stăruie însă în sufletul nostru munții de arme și groaza pe care o răspândesc ele în lume. Armele automate de azi și minunatele aparate ce seamănă

Din lumea largă

Cel mai ciudat simț

Cel mai ciudat dintre cele cinci simțuri este de bunăseamă mirosul. Totuși natura a fost oarecum vitregă cu omul, dacă comparăm această facultate a noastră cu mirosul fin al cânelui. De aceea oamenii care posedă un miros fin sunt foarte bine plătiți, și pun acest simț în serviciul viniculturii, etc., mirosind diferite feluri de vin, tutun, amestecuri de ceaiuri ș. a. m. d. Ei constată astfel cele mai mici schimbări intervenite în compoziții, la vinuri chiar anul producției.

Omul se interesează de obicei de lucrurile din jurul său prin văz,

apoi auz și în urmă de tot prin miros, deși se poate spune că fiecâte un lucru are un miros, mai mult sau mai puțin accentuat, fie că este vorba de plante, sau chiar metale și pietre. În schimb la câne mirosul joacă un rol primordial. Dacă el este pus în fața unei vitrine în dosul căreia se află un iepure, acesta nici nu-l interesează. Deci un exemplu edificator. Și totuși rolul mare cel joacă mirosul este dovedit destul de clar prin faptul că se întâmplă deseori ca în urma unui miros greu unele persoane să leșine, dar nu știm că s'a întâmplat culva ceva asemănător în urma unor sgomote oricât de insuportabile.

Muguri

Despărțire

N'am plâns la despărțire, dar astăzi mă doboară

Tăcuta mea iubire, ce-a prins din nou să doară.

O strâng inebunită, în inimă s'o frâng;

N'am plâns la despărțire, acumă însă plâng.

Rodica Olteanu

Prizonierii de războiu expun la Paris

Subt patronajul Comisariatului german pentru prizonierii de războiu din Paris s'a inaugurat în capitala Franței o expoziție de artă. La această expoziție fac parte artiștii foști prizonieri de războiu în Germania, care s'au reintors în Franța. În deosebi s'au expus opere create de acești artiști în timpul prizonieratului lor.

cu putere moartea, umbresc intrarea Domnului în Ierusalim, tot așa cum templul lui Irod și puternicile lui ziduri sfidau mulțimile care îl aclamau.

Atunci „văzând cetatea, Domnul a plâns de ea“ că va fi înconjurată și zidurile dărâmate pentru că „n'a cunoscut, măcar în ziua aceasta, cele ce s'au făcut pentru pacea ei“.

Vom înțelege și noi, „măcar în ziua aceasta“ a Florilor, „cele ce s'au

făcut pentru pacea“ noastră de fiul lui Dumnezeu, sau îl vom lăsa singur să plângă neliniștea, durerea și necredința noastră?

Intrați în rândul acelor ce L-au primit cu cântece și cu stâlpi de finic pe Domnul.

Tainele credinței noastre sfinte ne fac nevinovați ca pruncii, pentru ca să putem primi împreună cu ei pe Domnul.

Pr. Ioan Scurtu

Medicul NOSTRU

Alienația mintală

(Nebunia)

de Dr. Valeriu Stînghe

Alienația mintală este o boală gravă, tristă, tragică, o boală care afectează cel mai nobil organ al omului, creierul, afectează cele mai nobile funcțiuni ale acestui organ, cele mai înalte facultăți ale omului, facultățile intelectuale, mintea. Și cum să nu fie tragică această boală, când oameni cu o logică perfectă, cu o minte de o limpezime ca cristalul, oameni cu o mare răspundere în societate, s'au cunoscut oameni conducători de popoare, ale căror facultăți intelectuale la un moment dat se turbură, logica se alterează, ideile lor devin incoherente, adică fără legătură între ele, sau fac crize de memorie acută, cu alte cuvinte innebunesc.

S'a spus cu drept cuvânt că alienația mintală, sau nebunia, echivalează cu o adevărată decapitare, cu o pierdere a capului.

Prin alienația mintală, sau nebunie, înțelegem o turburare a facultăților mintale, o instrăinare a lor, care caracterizează o serie de boli cronice ale creierului, cum e paranoia, schizofrenia, parafrenia, etc., în care derizorii inconștiente ale sensibilității, ale inteligenței și ale voinței constituie principalele lor manifestări.

Alienația mintală este o boală eminamente socială, care interesează într'un grad important familia, societatea și națiunea, sub raport biologic, eugenic și juridic.

Cauzele cele mai dese ale nebuniei sunt: sifilisul, alcoolismul și ereditatea. Cauzele ocazionale, care fac să izbucnească alienația mintală, sunt: emoțiile morale mari, bucuriile sau suferințele mari, răniurile la cap, șocurile nervoase, mai ales în timp de războiu pe front, ramolirea creierului (la bătrâni) etc.

Semnele bolii pot apărea brusc, de cele mai multe ori însă ele vin pe furis, și în acest din urmă caz deseori este foarte greu să precizăm data când cineva devine nebun. Precizarea aceasta are o importanță capitală, mai ales în cazuri de crimă, sau la încheierea actelor juridice — testamente — pentru a ști dacă cel care le-a făcut poate fi făcut responsabil de aceste acte, dacă a fost sau nu în deplinătatea facultăților sale mintale. Unii, pentru a justifica o crimă, simulează o stare de nebunie. Este foarte greu uneori să cunoaștem nebunia și e riscant să declarăm pe cineva nebun, așa ceva comportând mari răspunderi în fața instanțelor judecătorești, din care cauză pentru examinarea unui pretins bolnav, mintal se cer vaste cunoștințe medicale, de specialitate.

Cum începe în mod obișnuit alienația mintală? Iată o persoană normală până mai ieri, la care la un moment dat se observă o schimbare a caracterului. Devine nervos, iritabil, susceptibil, cu o oarecare intoleranță, lipsă de legătură în vorbele și actele lui. Devine foarte întreprinzător, începe multe, dar nu isprăvește niciuna. Vom observa la el ciudățeni ale caracterului, este când trist, descurajat, nu scoate nicio vorbă, când din contră foarte vioiu, extravagant. Trece nemotivat dintr'o fază de depresiune într'una de excitație intelectuală. Unii par mai inteligenți, mai întreprinzători ca înainte, fiind vorba de o excitație a scoarței cerebrale.

Incetul cu incetul judecata și sensul moral se turbură, așa că bolnavul începe a comite acte lipsite de sens, indelicatete, uneori delictive, care îl duc în fața tribunalului, devine violent, pronunță cuvinte urite și se dedă la acte obscene, putând prezenta și semne de perversiune sexuală.

Continuare în pag. 5-a col. 2-3 jos

AGRICOLE

Comuna Tâncari a luat premiul I. pe țară

Prima lucrare cu care începe un an agricol este arătura. De felul cum este făcută această lucrare atarnă de seale mai multe ori recolta. Dacă arăturile sunt făcute bine și la timp, recolta este mare și bună. Dimpotrivă, recolta va fi slabă, dacă arătura este făcută de mântuială și la timp nepotrivit.

Pentru aflarea felului și timpului când trebuie făcute arăturile s'au făcut numeroase încercări care au dovedit că arăturile sunt mijloace sigure pentru ridicarea recoltelor. Prin aceste încercări s'a aflat că arăturile de vară, adică seale făcute numai după seceratul păioaselor, ca și arăturile de toamnă înaintea înghețării pământului, sunt cele două lucrări cerute de buna dezvoltare a culturilor viitoare, care semănate într'un pământ bine pregătit vor crește și vor rodi mai mult decât aceleași culturi semănate într'o arătură de primăvară făcută înaintea semănăturii.

Arăturile de vară au ca urmare economisirea apei din pământ, încolțirea și creșterea semințelor de buruieni și prin aceasta distrugerea lor, deoarece din cauza timpului scurt, ele nu mai au timp să se coacă și să facă semințe.

Arăturile de toamnă au ca scop, înghețarea pământului și înmagazinarea apei și zăpezii ce cade în timpul toamnei și iernii.

Aceste două lucrări au ca rezultat un spor de câteva sute de kgr. la Ha. În toate țările cu agricultură înaintată aceste lucrări se fac de către

plugari, fără să fie îndemnați la aceasta de cineva.

La noi, însă, din păcate, sunt prea puțin aceia care cunosc foloasele arăturilor de vară și de toamnă. Dacă te duci pe câmp, vara sau toamna, poți vedea că numai puțini se străduiesc să pregătească pământul pentru culturile viitoare, cei mai mulți mulțumindu-se a nu mai da prin câmp, după ridicarea cerealelor și a culturilor a căror rod îl culeg toamna. Mulți te privesc cu nepăsare sau te cred chiar dușman dacă îi îndemni sau constrângi a scoate plugul la arat.

Până se vor dumeri toți țărani noștri să facă arături, va mai trece timp.

Cei care cunosc foloasele arăturilor de vară și de toamnă nu pot rămâne nepăsători, ci au datorita a convinge pe cei îndărătnici să are și ei pământul, dacă vor să aibă un mal bun câștig al muncii lor, sau să scape de sărăcia în care de multe ori se sbat din cauza nepăsării și a nepriceperii.

Acestea toate le-a avut în vedere Ministerul Agriculturii în anul trecut când a hotărât să facă o întrecere între toate comunele din țară, pentru premiul comunei cu cea mai mare întindere de teren arat în vară și toamnă.

Hărnicia, buna înțelegere și priceperea țăranilor din comuna Tâncari, județul Brașov, au avut ca urmare distingerea acestei comune cu premiul I pe țară, ceea ce însemnează că față de întinderea terenului lor arabil, cea mai mare parte a fost arat, intrând așa precum se scrie la carte, *negru în iarnă*.

O deosebită cinste s'a făcut acestei comune la București când i s'a înmănat, de către d-l Prim Ministru, premiul I pe țară, împreună cu decorațiile Ordinului Meritul Agricol, pe care Majestatea Sa Regele Mihai I a binevoit să-l confere membrilor Comitetului Agricol: Iosif Scorțea primar, Pompiliu Taus notar, Comanelea Ioan agent agricol și Ciolan Ioan agricultor.

Tot cu această ocazie au mai primit premii și recompense locuitorii Iosif Negoș și Ioan N. Floroian din comuna Intorsura-Buzăului, care au fost distinși pentru platformele de gunoier ce și-au făcut pentru buna îngrijire și păstrare a bălgarului.

Premiile și distincțiunile atribuite reprezentanților comunei Tâncari, pentru hărnicia și truda de un an întru ridicarea producției agricole ca și premiarea celor doi săteni frunțași din comuna Intorsura-Buzăului, răsfărâng o cinste mare asupra tuturor țăranilor din județul Brașov, care s'au străduit cu toții și totdeauna să producă mai mult pentru a putea să aibă un traiu mai bun și mai fericit. Asemenea și asupra conducătorilor agriculturii acestui județ, care au stat tot timpul cu sfatul, îndemnul și ajutorul în mijlocul țăranilor.

Strădania comunei Tâncari și vrednicia celor doi țărani din Intorsura-Buzăului să fie exemplul satelor și țăranilor de pe întreg cuprinsul țării.

Ion Hoșea,
Ing. Agr.

Alienația mintală

— Continuare din pag. 4-a —

Unii au diferite forme de delir, aiureală, adică sunt stăpâniți de idei false, închipite, pe care ei le iau drept lucruri adevărate. Sunt mai multe forme de delir, dintre care cel mai des este delirul ambițios, caracterizat prin ideile de grandoare — grandomanie — și de satisfacție. Acești bolnavi fac tot felul de proiecte fără sens, se cred milionari, își zic că sunt rege, papă, metropolitan, împărat, își laudă frumusețea, forța, destoinicia, își exaltează calitățile lor fizice și inteligența. Cei din jur observă însă că aceste divagații ambițioase, deseori contradictorii, variază de la zi la zi, sunt incoherente, fără legătură, rău combinate.

Mai avem delirul ipocondriac, când bolnavul este mereu preocupat de sănătatea lui, de boala lui imaginată. Afirmă că nu are gură, că nu are stomac, nu are inimă, etc., că nu mai respiră, că el nu trăiește, adică delir de negație.

Alții au delirul de persecuție, cred fără încetare că cei din jur atențiază încontinuu la vieța lor și-i creează tot felul de dușmani imaginari, contra cărora caută să se răzbune, devenind în aceste condiții periculoși.

Ideile delirante ale lor sunt întreprinse de tot felul de halucinații. Aud voci care îi amenință, li se pare că alimentele au un miros infect, sau le desopere un gust de otrăvă. Altor li se pare că se răstoarnă casele, munții pe ei, sau că năvălește apa mării în casă la ei, sau că le-a luat casa foc.

Aceste deliruri cronice sunt întrerupte uneori de accese de manie acută, care se însoțesc de acte de violență, devenind periculoși, sau de accese de melancolie, când bolnavul rămâne locului, năuc, inert, fără voință, nu mănâncă, nu răspunde dacă-l întrebăm ceva.

Alienații mintali sunt capabili de tot felul de reacții anti-sociale, de impulsii cu tendințe de omucidere, sinucidere, auto-mutilație, viol, atentat la podoare, fugă (fug de acasă, o iau razna, se tot duc fără nicio țintă).

Am înșirat mai sus câteva manifestări, mai obișnuite, ale alienației mintale. Ele sunt însă cu mult mai numeroase și extrem de variate, cu o întreagă gamă de simptome de nebunie, dela cele mai discrete și greu de descoperit, până la cele mai evidente.

Tratamentul. Până nu de mult nebunia era considerată ca o pedeapsă cerească, sau ca o faptă a necuratului, din care cauză bolnavii aceștia, în loc să fie căutați cu medici și prin spitale, erau purtați pe la mănăstiri și biserici, legați în lanțuri ca animalele sălbatice, erau maltratați în tot felul, li se citeau rugăciuni, li se făcea maslu, pentru ca să alunge pe necuratul din ei.

Astăzi concepția despre felul cum trebuie priviți și îngrijiți alienații mintali s'a modificat fundamental. Astăzi ei nu trebuie considerați ca niște delicvenți, ci ca niște bolnavi. După cum unii sunt bolnavi de inimă, de ficat etc. tot așa alții pot fi bolnavi de creier, de alienație mintală.

Azi mijloacele coercitive de ordină, lanțuri, cămașa de forță etc., nu-și mai au sensul. Printr'o asistență medicală științifică acordată de urgență, mulți din acești bolnavi au șansa de a se vindeca.

De îndată ce boala mintală a fost recunoscută, bolnavul va fi izolat din mediul social, internându-l într'un spital de specialitate — spital de boli mintale, — unde medicii competenți de specialitate le vor acorda îngrijirea medicală necesară.

Pentru contribuabili

Se aduce la cunoștință tuturor contribuabililor care achită în întregime impozitele prevăzute în roluri — afară de taxa de brevete și automobile în primul trimestru — beneficiază de 7% reducere, iar cei ce achită impozitul aferent unui trimestru în primele 45 zile beneficiază de reducere de 5%, în conf. cu art. 190 din Codul de Procedură.

Prin noua lege a cifrei de afaceri sunt obligați la plata impozitului de cifră de afaceri toți meseriașii, fiind scutiți numai cei care fac reparații, fără ajutorul forței motrice și nu folosesc mai mult de 2 lucrători calificați sau calfe și maximum 3 ucenici.

Toți cei ce nu se bucură de scutire sunt obligați la ținerea registrului special ce urmează a fi vizat de Administrația Financiară, iar plata se face în primele 10 zile ale lunii următoare. Aceleași dispozițiuni trebuie să îndeplinească și meseriașii din comunele rurale.

Toate cooperativele plătesc de asemenea cifra de afaceri.

Prin modificarea adusă legii timbrului la 1 Aprilie 1943, registrele comerciale trebuie timbrate cu 20 lei fila, astfel că până la 30 Aprilie 1943 toate întreprinderile comerciale și industriale trebuie să-și vizeze registrele cu diferența de 10 lei fila, întrucât după acea dată, în urma verificărilor ce se vor face, se vor aplica sancțiuni celor ce nu vor fi în regulă.

Primăria Municipiului Brașov
Oficiul Economic Municipal

Nr. A. 1526/1943

Publicațiune

Oficiul Economic al Primăriei Municipiului Brașov aduce următoarele la cunoștința consumatorilor posesori de cartele individuale sau colective care sunt aprovizionate cu articole raționalizate din partea Primăriei:

1. Cota de 1.1/2 zahăr distribuit, în 5-31 Martie 1943, este cantitatea de zahăr pe trei luni a câte 500 gr. adică inclusiv rația pe luna Mai 1943.

În consecință populația este rugată a face economii.

2. 1 litru ulei distribuit în Martie 1943. reprezintă rația din cote restante. În curând se va distribui încă o cantitate de 500 gr.

Populația este rugată să ridice urgent și să folosească uleiul cu economie. Cumpărarea imediată a uleiului se impune, deoarece comerțanții nu dispun de vase suficiente, din care cauză manipularea și distribuirea uleiului suferă.

3. Din desecele reclamații asupra lipsurilor de bonuri de zahăr, ulei, ba chiar și de pâine, afirmativ tălate din cartela din neatenția posesorului,

Atragem atenția:

tuturor că acest lucru nu se poate întâmpla decât din neglijența vădită a posesorilor acestor cartele.

Verificați deci încontinuu, cartelele atunci când vi se tale un bon pentru alimentele ce se distribuie!

Controlați cartelele ori de câte ori le dați servitoarelor sau persoanelor străine Dvs., deoarece zahărul, uleiul, precum și pâinea fiind strict raționalizate, indemnul la sustragerea bonurilor este o operațiune care se poate asemăna foarte bine cu tentația de sustragere bănească.

Nefăcând astfel, răspundeți personal de lipsa alimentelor raționalizate în gospodăria Dvs., deoarece motivarea lipsurilor de bonuri din cartele, nu poate fi luată în considerare.

Fiiți deci atenți și păstrați cu multă grijă cartelele!

Brașov, la 8 Aprilie 1943.

Primar, Dir. Ofic. Econ.
Dr. N. G. V. Gologan A. Precup

Tribunalul Brașov Corpul Portăreilor

Dos. 1931/934.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 13392/934 a judecătoriei de ocol Mixtă Brașov în favorul reclamantului Dr. Simion Turtea, repr. prin avocatul personal, pentru încasarea creanței de 4355 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Aprilie 1943 orele 16 p. m. la fața locului în Brașov-Stupini No. 95-a unde se vor vinde prin licitațiune publică juridică: 4 vaci roșii, 1 vacă cu lapte, 1 căruță, în valoare de 15000 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov la 12 Martie 1943.

Indescifrabil
portărel

Angajează taxatoare

Regia Publică Comercială a Întreprinderilor Municipiului Brașov, pentru serviciul de autobuze. Informațiuni se obțin la Regie Șoseaua Sft. Petru No. 11 în orele de serviciu. DIRECȚIUNEA

Citiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei”

106 ani de luptă românească are
„GAZETA TRANSILVANIEI”

Informații

Abonamente de sprijin

Profesor I. Lupaș, Sibiu,
în loc de cunună pe
mormântul regretatului
său prieten Dr. I. Broșu Lei 1000
Gheorghe Popovici, plugar
Stupini Lei 500
Protopop Ion Peteanu,
Bouțarul de Sus Lei 500
Colonel Coliban, Brașov Lei 500

Donații

Administrația „Mesei Studenților Virgil Onțiu” dela Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov mulțumește și pe această cale marinimoșilor donatori: Inginer Ovidiu Vătășanu, în amintirea iubitei sale mame † Bălașa Vătășanu, 5000 Lei la fondul „Profesor Gheorghe Vătășanu”, iar Familia Nicolae Picu Băncilă, în loc de parastas pentru † Romulus Dogariu 1000 Lei și în loc de coroană pe mormântul răposatului avocat Ghiță Moșoiu 500 Lei, la fondul „Romulus Dogariu”.

Comunicat

Se aduce la cunoștința publicului că cu începere dela 1 Aprilie a. c. cetățenii români care vor să părăsească orașul pentru a se stabili definitiv în altă localitate din țară, vor trebui să solicite și să obțină în prealabil o dovadă dela Chestura Poliției, Biroul Administrativ, dovadă cu care urmează să se prezinte autorităților polițienești din orașul unde doresc să se stabilească, în timp de 24 de ore dela sosirea lor, conșcând că fără această dovadă nu vor putea fi înscrisi în cărțile de imobil.

Unificarea titlurilor de rentă

Se pune în vedere tuturor posesorilor de titluri de rentă 1916, 1919 și 1920 a le depune pentru unificare la Administrația Financiară până la data de 1 Aprilie 1944.

Majorarea impozitului pe autovehicole

Se aduce la cunoștința tuturor proprietarilor de autovehicule din raza acestui județ, că în conformitate cu Decretul Lege din 1 Aprilie 1943 și numai pentru exercițiul financiar în curs (I. IV. 1943 — I IV. 1944) impozitul cuvenit asupra autovehiculelor în circulație se majorează cu 120%.

Impozitul pe automobile care se făcusează anticipat și trimestrial, se va percepe de Ad-ția Financiară cu majorarea corespunzătoare pe anul în curs repartizată fiecărui trimestru.

Toți proprietarii de autovehicule, sunt invitați să-și achite impozitul pe trimestrul Aprilie 1943 cum și cel restant în cursul lunii Aprilie 1943, conșcând că, întârzierea atrage după sine rigorile legii.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Evenimente politice

Mareșalul în vizită la Cartierul general al Fuehrerului

Un comunicat trimis de Cartierul general al Fuehrerului anunță că Mareșalul Conducător a fost primit de Fuehrer, pentru o întrevedere de două zile. Convorbirile, privitoare la situația politică generală și la lupta comună contra bolșevismului și anglo-americanilor, s'au desfășurat în spiritul prieteniei germano-române și în sensul comunității de luptă neclintită de care sunt pătrunse națiunile aliate prin pactul tripartit. La convorbiri a luat parte ministrul afacerilor străine german d-l Ioachim von Ribbentrop și Mareșalul Keitel.

Cu acest prilej, Fuehrerul, precum și Conducătorul Statului român și-au afirmat hotărârea de a continua fără șovăire, prin mobilizarea tuturor forțelor, lupta împotriva inamicilor Europei, până la victoria definitivă.

Poporul român va duce acest războiu până la victoria finală, creind prin această contribuție istorică la eliberarea Europei, baza și chezașia viitorului națiuni române. Mareșalul Conducător a fost însoțit de șeful cabinetului său militar și de ofițeri de stat major români. La întrevedere au mai luat parte d-nii von Killinger, ministrul Reichului la București și general Hansen, atașatul german pe lângă comandamentul suprem al armatei române.

În completarea acestui comunicat, telegramele de presă din Berlin dau o serie de indicațiuni privitoare la felul cum a decurs vizita d-lui Mareșal Ion Antonescu la Cartierul general al Fuehrerului. Ele scot în evidență atmosfera de sinceră lealitate în care s'a desfășurat întrevederea.

Berlinul și problema invaziei

După întrevederile care au avut loc la Comandamentul german al Fuehrerului, la care au participat experți politici și militari ai Germaniei și Italiei, s'a tras concluzia neîndoielnică asupra preocupărilor privitoare la o eventuală invazie britanică, dat fiind că motive militare cât și politice îi ținează pe anglo-americani să treacă la acțiune. Semnificativă în această privință este audiența acordată de către Stalin și Molotov, șefului misiunii britanice la Moscova, generalul Martell, știut fiind că Rușii doresc un al doilea front, în afară de cel african, pe care nu-l recunosc ca atare.

Problema acestei plănuită în-

Situația pe fronturi

Operațiunile din Tunisia

După o pauză de scurtă durată, marile operațiuni din Tunisia au reinceput, cu o violență sporită. Trupele Axei se află acum pe poziții noi și anume, pe un semicerc care se întinde în fața Bizertei și Tunisului. Aci se vor desfășura luptele propriu zise, deoarece o mișcare de degajare nu mai este posibilă și nici n'a fost intenționată.

vazii preocupă deci cercurile cele mai variate. Un comentariu cât se poate de interesant, prin obiectivitatea cu care e privită problema, semnează căpitanul ceh Mikshe, într-o revistă englezească. El arată că o acțiune asupra Balcanilor s'ar lăsa de o seamă de piedeci, prima fiind recucerirea Cretei, apoi urmând problemele legate de starea de neutralitate a Turciei și obstacolele naturale ale sectorului, care nu pot fi trecute cu vederea. În privința unei debarcări în Italia, autorul articolului nici nu insistă, socotind că trecerea Alpilor ar fi o acțiune imposibilă. O bătălie în Spania, n'ar putea duce decât la cel mult recucerirea Franței, dar nu la înfrângerea Germaniei. Fiind deci nevoie de căi scurte de comunicație și aprovizionare, el socotește că locul unde s'ar putea da un asalt asupra Europei, îl constituie coastele Franței.

Dar aceste coaste sunt pregătite în modul cel mai desăvârșit pentru a rezista oricărei încercări. Despre acest lucru s'au convins atât numeroasele comisii militare internaționale, care le-au vizitat, cât și reprezentanții presei din țările europene.

Privitor la această problemă vorhesc și corespondențele sosite din Berlin. Problema invaziei s'a discutat pe larg în capitala Reichului, în legătură cu evenimentele militare. Presa germană ajunge la concluzia că linia Atlanticului va avea în acest războiu cel puțin aceeași importanță avută de linia Siegfried în războiul dus împotriva Franței. După toate probabilitățile, Englezii nici nu vor îndrăzni să înceapă atacul împotriva liniei Atlanticului. Dacă o vor face totuși, acest fapt nu va bucura decât pe Germani, deoarece urmările vor fi incalculabile pentru Englezi.

La Berlin se crede că încercarea britanică s'ar putea să fie desfășurată sub două forme: un atac de durată scurtă, menit a distruge bazele submarinelor germane, sau încercarea de a crea un cap de pod, ca bază pentru operațiunile viitoare. În ambele cazuri, rezultatele n'ar putea fi decât catastrofale pentru Englezi.

Un amănunt deosebit îl constituie informația că, în acest spațiu Germania dispune nu numai de poziții fortificate, dar și de o rezervă în oameni suficientă pentru apărarea regiunilor din Vest, care exclude de mai înainte orice succes al unei încercări de invazie.

Pe lângă presiunea dela Sud, exercitată de armata a 8-a britanică, ofensiva s'a extins acum și în sectorul central și cel de Nord. Dar cele mai mici avantajii câștigate de Englezi sau Americani sunt plătite foarte scump. Informații italiene arată că forțele anglo-americane au avut pierderi grele, mai ales în tancuri. Lupta ce va trebui să fie dusă de aici încolo, de către forțele Axei, va fi din cele mai grele, dar

de **Mardare Mateescu**

soldații italo-germani vor lupta pe poziții până la ultima suflare, credincioși misiunii lor. Această afirmațiune a cercurilor italiene, dincolo de forma ei convențională, poate fi privită ca cea dintâi precizare asupra intențiilor comandamentului italo-german din Tunisia. Din partea Englezilor se remarcă o oarecare desamăgire asupra desfășurării luptei din Tunisia, deoarece ei contau pe o lichidare a rezistenței forțelor italo-germane de aici, încă înainte de sfârșitul lui Aprilie. Întârzierea ce se produce, pune tot mai mult în cumpănă eficacitatea ofensivei de vară a Englezilor și planurile lor de invadare a continentului european.

Ceea ce rămâne clar din operațiunile efectuate în Tunisia, este marea superioritate numerică a Anglo-saxonilor și faptul că la fiecare atac inamic, atât Mareșalul Rommel, cât și von Arnim, au știut să-și replieze cu folos forțele lor, evitând încercuirea grosului armatelor.

În ceea ce privește situația în general, prin cedarea părții sudice și centrale a Tunisiei, s'a realizat scurțarea la o treime a liniei frontului, ceea ce dă posibilitatea unei cât mai mari concentrări a rezervelor. În felul acesta rezervele sunt folosite cu mai mare repeziciune și ușurință, în oricare punct primejdut. Natural că aceleași avantajii sunt și de partea inamicului, dar terenul din acest sector este cu totul diferit de câmpiile deschise aflate în centrul tunisian.

În legătură cu motivele care au dus la replierea forțelor Axei din centrul spre Nordul Tunisiei, sunt scoase în evidență recentele declarațiuni ale generalului american Eisenhower, care demonstrează marea efort al Anglo-saxonilor pe acest front.

Comentarii din Berlin subliniază avantajile noilor poziții ocupate de forțele Axei în Tunisia, care permit o unire strânsă între forțele Mareșalului Rommel și ale generalului von Arnim. Noile poziții mai au deosemeni avantajul liniilor interne cu căi scurte de aprovizionare, ceea ce ușurează simțitor transportarea alimentelor și armamentului, precum și manevrarea armelor grele de care dispune armata italo-germană. Prin ocuparea acestor poziții noi, trupele Axei au fost simțitor întărite și acest lucru va fi cunoscut atât de Englezi cât și în special de Americani, care vor cunoaște războiul sub forma cea mai gravă și anume, sub forma asaltului asupra unor poziții fortificate. Aceste lupte de poziții vor fi extrem de dure, închee observatorul din Berlin.

Frontul din răsărit

Aceleași condițiuni climatice și aceeași situație a terenului, împiedecă începerea unor operațiuni serioase pe frontul din răsărit.

Situația de aci poate fi caracterizată, după cum arată un comentariu german, prin cuvintele: „pe frontul de Est liniște; numai hărțuiri locale”.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astre” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200